

Velika nesreča v premogovniku. - Albanija oborožena.

V JAMI MATHER COLLIERIES KOMPANJE JE NASTALA EKSPLOZIJA. — 146 PREMAGARJEV ZASUTIH. ČLANI REŠEVALNE AKCIJE NA DELU. — GLAVNI VHOD V JAMO ZASUT.

Mather, Pa. — V soboto popoldne ob štiri uri, baš v času, ko se menja moštvo dnevnega in ponočnega šifta, je nastala v jami eksplozija in zajela premogarje. Število žrtev je 146, ker so bili takrat v jami tisti, ki so delali čez dan in prihajali oni, ki so imeli nastopiti ponočni šift.

Takoj ko se je nesreča pripetila, se je organizirala reševalna akcija, ki je kmalu nato spravila na površje tri trupla nesrečnejev — Fred Kregarja, star 24 let; Johna Kravitisa, starega 25 let in 25 letnega Georgea Stilesa. Kmalu za tem so našli devet mož onemoglih od dima, katere so tudi spravili na površje in jih prepeljali v Waynesburg bolnišnico.

Reševalci so imeli težavno delo in nekateri so zboleli od strupenih plinov, nekateri pa so zadobili opekline. Vsled razstrelbe se je podsula zemlja in ruševine so zasule glavni predor, ki vodi v jamo. V jami, tako pripovedujejo člani reševalne akcije, je kakor v peklju. Plameni in dim, tako da je delo reševalnega moštva silno mučno.

Za šestnajst mož se je takoj v soboto zvečer vedelo, da so še pri življenju. Ti so telefonično iz jame, da so na varnem in imajo dovolj zraka, vendar ne vedo za koliko časa, zato terjajo prosijo, naj se reševalci podvzajo.

NESREČE NA MORJU RADI MEGLE.

New York, N. Y. — Tukajšnje pristanišče je bilo v petek zavito v gosto meglo, kar je povzročilo, da so skupaj zadeli parniki; nad tisoč potnikov je bilo v nevarnosti. Parniki, namenjeni v Evropo, so bili zadržani radi megle v pristanišču. Nekateri parniki so bili poškodovani, škoda se ceni na dva milijona dolarjev. Prva nesreča se je pripetila v petek ob deveti uri popoldne, ko je potniški parnik Pennland, ki je imel na krovu 207 potnikov, kolidiral z nekim tovornim parnikom. Oba sta bila poškodovana. O človeških žrtvah ne poročajo.

Berlin, Nemčija. — Med Leipzigom in Halle ter Magdenburgom je Nemška železnica upeljala vlake z električnim pogonom. Vozijo z brzino do 60 km na uro. Vsak voz ima sedežev za sto potnikov.

Ako se ti "Amerikanski Slovenec" dopade, povzaj to svojemu prijatelju in znancom in pripravljaj jim ga, da si ga naroči!

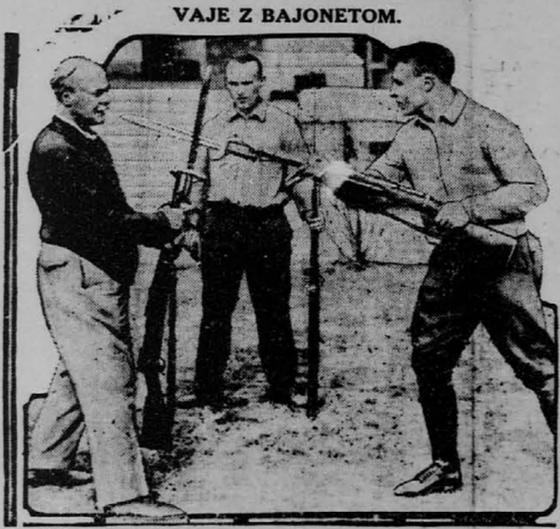
ITALIJANSKA AKCIJA NA MADŽARSKEM.

Italijanski fašisti bodo podpirali Rothermereovo akcijo za revizijo trianonske mirovne pogodbe. — Tiranska planjava je vojaško taborišče.

Budimpešta, Madžarsko. — Poročano je že bilo, da se je mudila italijanska deputacija na Madžarskem. Njeno bivanje na Madžarskem se smatra kot odločilen korak za pridružitve Madžarske fašističnemu sistemu. V posvetovanjih med Italijani in Madžari se je sklenilo skupno delovanje zlasti v treh točkah. Predvsem se je sklenilo, da se bo italijanski zakon glede strokovnih organizacij z gotovimi izpremembami uvedel tudi na Madžarskem. Poleg tega so italijanski oficirji, ki so bili v delegaciji, proučili stanje madžarskega oboroževanja se posvetovali o načrtu za eventualno vkrakanje v Gradiščansko in na Slovaško. Skupno se je izdelal tudi načrt za manevre, ki se bodo poletni vršili v komitatih, ki mejijo na Čehoslovaško. Dalje se je izpovedal, da je 29. aprila ustrelil 17 letno Miss Pearl Eggleston, uslužbenko pri Ritz kino gledališču v Berwynu. Njegova tovariša, ki sta mu pomagala pri napadu in sta tudi v rokah oblasti, sta Stanley Thomas, star 19 let in 21 letni Albert Mas. Četrta, ki je tudi v zvezi z bando, je še na svobodi, poznajo ga le pod imenom "Tulip". Durmaj je priznal, da je on oddal usodepolni strel; Mas in Thomas sta tudi priznala, da sta bila sodelovalna pri napadu. Durmaj je izpovedal, da je bil že dolgo časa brez dela in je na ta način hotel priti do denarja. Prišel je v dotiko z banditi in sklenil, da bo tudi on poskusil ta posel. Sprva so izvršili le male roparske napade, potem pa so si vzeli na piko Ritz gledališče, kjer so ustrelili uslužbenko, ki je bila v blagajni in odnesli \$700, denar so si razdelili, vsak je dobil po \$175. Prijete bandite čaka huda kazen.

Tirana, Albanija. — Če pride tujec danes v Albanijo, zlasti v mesta, bo videl, da je ta mala deželica zadobila popolnoma italijansko lice. Italijanski častniki vežbajo albanske vojake; večje trgovine so v rokah Italijanov; po ulicah se čuje italijanski jezik. Poročevalec nekega ameriškega lista je videl na lastne oči kako Italija oborožuje Albanijo. Velikanske množine orožja in municije pošilja Albancem s katerim polnijo skladišča. Planjava okoli Tirane je velikansko vojaško taborišče. Vsak dan imajo albanske čete vaje pod vodstvom italijanskih častnikov ob jugoslovanski meji. Italijani imajo tudi v Albaniji dobro organizirano špijonsko družbo, katere člani so na videz delavci Rdečega križa ali kaj sličnega. — Število albanskih vojakov v Albaniji se ceni na 60,000 mož, to se razume, za slučaj vojne. Danes jih pa ima po orožjem 13,450 mož.

Albanska financa je v slabem položaju. Za armado in orožništvo se izda letno do \$2,600,000, kar je velika vsota za tako revno malo državo. Pri zadnjem proračunu so dovolili tudi \$1,400,000 za gradnjo cest in \$1,000,000 za izboljšanje naprav v pristaniščih. — Pri vsem tem se pa ne sme pozabiti, da je Albanija vedno na robu revolucije. Vojaki se pritožujejo proti italijanskim častnikom, ki surovo z njimi postopajo na vežbalščih; v deželi pa je mnogo takih, ki so vse prej kakor prijazni Zogujevemu režimu.

Slika nam predstavlja treniranje ameriških vojakov za boj z bajonetom. Levi na sliki je Maj. Anthony J. Drexel Biddle, športnik, ki osebno daje potrebne instrukcije vojakom na vežbališču v Philadelphiji.

IZPOVED BANDITA.

Trije mladeniči, ki so umorili uslužbenko v Ritz gledališču v Berwynu, prijati. — Poleg umora imajo na vesti več ropov.

Berwyn, Ill. — Oblasti so prijete tri bandite, med katerimi je 20 letni Stanley Durmaj, 2521 So. Central Park Ave., ki je izpovedal, da je 29. aprila ustrelil 17 letno Miss Pearl Eggleston, uslužbenko pri Ritz kino gledališču v Berwynu. Njegova tovariša, ki sta mu pomagala pri napadu in sta tudi v rokah oblasti, sta Stanley Thomas, star 19 let in 21 letni Albert Mas. Četrta, ki je tudi v zvezi z bando, je še na svobodi, poznajo ga le pod imenom "Tulip". Durmaj je priznal, da je on oddal usodepolni strel; Mas in Thomas sta tudi priznala, da sta bila sodelovalna pri napadu. Durmaj je izpovedal, da je bil že dolgo časa brez dela in je na ta način hotel priti do denarja. Prišel je v dotiko z banditi in sklenil, da bo tudi on poskusil ta posel. Sprva so izvršili le male roparske napade, potem pa so si vzeli na piko Ritz gledališče, kjer so ustrelili uslužbenko, ki je bila v blagajni in odnesli \$700, denar so si razdelili, vsak je dobil po \$175. Prijete bandite čaka huda kazen.

NEURJE V TEXASU.

Dallas, Tex. — Zadnje dni minulega tedna je divjalo strahovito neurje v severnem delu države Texas. Poročajo, da so tri osebe bile ubite in materialna škoda je velika. Skozi dva dni je silno deževalo, vmes je padala debela toča; strela je vžgala velike oljne tanke v Midlandu in Burnett, Tex.

Pana, Ill. Tudi tukaj je divjala nevihta, ki je povzročila veliko škodo na pridelkih. Med dežjem je padala debela toča, ki je vrtnarjem vse potokla; mlada koruza je veliko trpela. V Wenonah, kjer je premojarska naselbina, je vihar povzročil precejšnjo materialno škodo. Vihar je bil tako silen, da je jemalo strehe razhiš.

S PESTJO GA JE UBIL.

Radi ženske je prišlo do boja s pestmi v katerem je podlegel 50letni kontroler. — Zmagovalca so zaprli.

Washington, D. C. — Wilbur Kellogg, star 34 let, advokat, se je jezil, ker je 50letni Charles Fitzhugh Payne, kontroler pri zvezni tarifni komisiji v Washingtonu dvoril Kelloggovi ženi, s katero pa je ločen. Moža sta se sporekla, ni pa ostalo le pri besedah, pričela sta se obdelovati s pestmi. Payne je padel na tla in ni več vstal. Kellog ni takoj vedel, da ga je ubil, obvestil pa je vseeno policijo o aferi. Kelloga so aretirali. Dvoboju je bila priča Mrs. Kellogg in njeni dve hčeri. Ko je Payne padel, je žena prosila Kellogga, naj ji pomaga, da ga dvigne. Kellogg je odvrnil, naj pokliče za ta posel hišnika.

PREDVOLIVNI BOJI V NEMČIJI.

Socialisti napadli komuniste z revolverji; mala deklica je bila ubita. Dvajset oseb je bilo ranjenih. — Poslanec, katerega zasleduje policija, govoril na shodu.

ALBANSKI RAZBOJNIK UBIT.

Berlin, Nemčija. — Volivna kampanja v Nemčiji ni ostala brez krvavih posledic. V soboto so korakali nemški komunisti v Berlinu in na glavnem trgu so jih napadli narodni socialisti z revolverji. Od krogle zadeta je padla mrtva na tla mala hčerka nekega komuniste, ki je korakala v paradi poleg svojega očeta. Dvajset oseb je bilo ranjenih.

V nedeljo je šlo na volišče 35,000,000 Nemcev. — V soboto je prišel iz svojega skrivališča Stoecker, bivši komunistični poslanec, katerega obdolžujejo izdajstva in ga je policija zasledovala že tri tedne. Okoli njega se je zbrala masa okrog 10,000 oseb, katerim je govoril. Policija ni mogla dogovornika, stražilo ga je ljudstvo in ni pustilo nikogar bližje.

KRIŽEM SVETA.

Bukarešt, Romunija. — Konferenca Male antante se je v nedeljo, 20. maja otvorila v Temešvaru. Konferenca je velikega političnega pomena in je manifestacija solidarnosti držav Male antante za ohranitev mirovni pogodbe, obenem pa tudi odgovor Mussoliniju, ki je zavzel glede revizije mirovni pogodbe.

Dunaj, Avstrija. — Kakor poročajo iz tirolske meje, se vedno bolj množi število italijanskih dezertirjev, ki bežijo preko Brenerja. V Innsbrucku je prišlo že 18 dezertirjev. Število pobeglih nabornikov znaša baje že nad sto.

Chicago, Ill. — Angelo Marzinelli, star 33 let, 700 Austin boulevard, Oak Park, se nahaja v bolnišnici, kjer so mu izprali želodec. Njegova žena je imela pripravljene koščke sira s strupom, da bi nastavila podganam. Ko pa je bila slučajno odsotna od doma je med tem časom mož sir pojedel. Zdravniki upajo, da bo okreval.

Highland Park, Ill. — Thomas Mooney, kokošjerejec, je ustrelil orla, ki meri v razprostrti peroti šest čevljev.

New York, N. Y. — Neki ekonomist za Stone & Webster & Blodgett Inc., je izračunal, da znaša imetje Strica Sama \$320,000,000. Od leta 1850 se je pomnožilo za 4,400 odstotkov.

Milwaukee, Wis. — Milwaukee je priljubljeno mesto tujcem. Meseca junija bo zopet imelo veliko število gostov, kajti obdržavale se bodo kar štiri državne konvencije.

Lima, Peru. — Iz Chachapiyasa poročajo, da je potres razdeljal mesto; deset oseb je prišlo ob življenje. Potresne sunke so čutili po vsem severovzhodnem delu dežele.

STRESEMANNU SE ZDRAVJE VRAČA.

Berlin, Nemčija. — Gustav Stresemann, nemški zunanji minister, je na potu okrevanja. Je še slab, vendar zdravnik upajo, da bo prebolel in je najhujše prešlo. Mož je veliko delal na političnem polju, vtrudil ga je, poročilo pravi, da se bo najbrže po boleznih odtegnil političnim aktivnostim.

ALBANSKI RAZBOJNIK UBIT.

Beograd, Jugoslavija. — Iz Albanije je udrla v dreniški okraj četa razbojnikov, kateri načeljuje znani razbojnik Sali Adem. Jugoslovanske obmejne oblasti so jih pravčasno opazile in pregnale na albansko ozemlje. Pri zasledovanju so orožniki ubili vodjo Sali Adema. Tako je propadel prvi poskus albanskih razbojnikov, napasti jugoslovanske pokrajine.

Naročajte najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec!"

zu njega. Po govoru, so se Stoecker in nekateri njegovi tovariši neznankam odpeljali.

Iz Jugoslavije.

JUŽNI SRBIJI RED IN MIR. — IZJAVA DR. KOROŠCA O SVOJEM POTOVANJU PO JUŽNEM DELU KRALJEVINE. — NAPREDEK V VSEH KRAJIH. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Dr. Korošec o Južni Srbiji.

Ko se je te dni min. dr. Korošec vrnil s potovanja po Južni Srbiji, je dal časnikarjem sledečo izjavo:

Južna Srbija mi ni neznana. Bil sem tam že dvakrat preje kot železniški minister, potem kot zastopnik ministra za vere. Sedaj sem prepotoval skoro vse kraje, kar mi je bilo prav, da sem поблиže spoznal prebivalstvo, razmere in potrebe tamonjih krajev. Vprašate me za vtise. V vsakem pogledu so moji vtisi izvrstni.

Južna Srbija očara predvsem po svojih naravnih lepotah. Njena divna jezera, velike planine, kontrasti, sneg na planinah, kamele v Strumici vedno bolj privlačujejo turiste, žejne lepe prirode in oddiha, samo če so tudi potrebne komunikacije in udobnosti. Južna Srbija je zelo plodna. Samo to prirodnoplodnost je treba z izobrazbo kmetskega prebivalstva v uporabi modernih strojev bolj intenzivno eksploatirati. Posebno me veseli, ker se letos obeta v Južni Srbiji izvrstna žetev. Kakor se mi je samo prebivalstvo hvalilo, bo boljše, nego je bila sploh kdaj po osvobođenju. V južnih krajih pričena žetev že 20. maja. — Tudi če ne bi padlo nič več dežja bo zasigurana. Posebno mnogo je posejanega dragocnega maka, za katerega bodo posamezniki po njihovem pripovedovanju letos dobili 200 tisoč in več dinarjev. Skoro v vseh mestih in trgih sem prišel v stik s kmečkim in trškim prebivalstvom. Razgovarjal sem se z njimi o njihovih razmerah in željah. Posebno moram naglasiti patriotičnost in nacionalno zavest naših bratov na jugu. Povsod so mi spontano, še preden sem dal povod za to, iskreno in navdušeno naglašali veliko ljubezen in udanost nasproti kralju, katerega blagonaklonjeno zanimanje za nje in njihov napredek že davno občutijo. Smatrajo njega za svojega posebnega pokrovitelja. Naglašali so svojo lojalnost napram državi in pripravljeno, postaviti se v njeno obrambo, obsojajoč javno zločinske napade iz tujine. To svoje patriotično razpoloženje so izpričali tudi z delom. Povsod so ustanovili protibanditske organizacije (Južnosrbska narodna samoobrana) in zatiirajo komitaške in razbojniške čete. S pomočjo orožništva, deloma z brozjem, ki so ga dobili od vojaštva, onemogočajo bivanje in kretanje komitašev in razbojniških čet po teh krajih. Istotako so mi povsod izražali zadovoljstvo s popolno svobodo, katero uživajo. Hvalili so upravo in sedanje uradništvo in me prosili, naj jih ne premeščam. To so mi govorili ljudje iz raznih strank. Tega ne morem smatrati, da se je govorilo iz strankarskega stališča ali iz bojznosti, ker so mi sicer odkrito govorili o tem, kar sma-

trajo, da ni prav in pravično urejeno in storjeno. Videl in spoznal sem tudi vse uradnike, ki so podrejeni mojemu resoru, kakor tudi orožniške predstojnike in načelnike vseh drugih strok. Povečini so na svojem mestu. Prepričan sem se, da poleg svoje uradne dolžnosti pravično razumejo misijonsko vlogo na našem dragem jugu in aktivno sodelujejo pri gospodarskih, kulturnih, narodnih društvi in ustanovah. Na mnogih mestih so se zelo pritoževali nad krivicami, ki se jim prizadevajo z izjavami politikov o nekakem slabem režimu v Južni Srbiji, kakor da je uradništvo tam najslabše. To pa v resnici ni točno. Vsak se lahko neposredno pri ljudstvu prepriča. Razume se, da je treba še nadalje zbirati in pošiljati v te kraje najboljše uradništvo, po možnosti uradnike s fakultetno naobrazbo. Poleg relativne stalnosti, ki se izvaja in ki omogoča uspešnejše upravljanje poslov, so za uradništvo upravno-poličijske stroke po proračunu za diplomirane pravnike v Južni Srbiji osigurane posebne doklade (300 Din za pisarje, 1000 Din za glavarje). To bo gotovo vplivalo na to, da čim več pravnikov vstopi v to važno stroko. Brigal se bom za to, da dvignem čim njihovih predstojnikov.

Prijetno iznenadi napredek, ki se opaža v vseh krajih. V tem pogledu prednačijo higijenske ustanove. Oblastne samouprave istotako pohvalno razvijajo svojo delavnost za gospodarski, prosvetni, zdravstveni dvig svojih krajev in prebivalstva. Treba pa je še bolj intenzivno delati. Od zastopnikov samoupravnih, trgovskih, meščanskih in obrtnih krogov sploh, kakor tudi od voditeljev raznih strok, sem čul želje in potrebe. Vse, kar je mogoče in izpeljivo, bo našlo razumevanje in podporo vseh merodajnih činiteljev, da bo lahko lepa, plodna in zgodovinska pokrajina procvitala.

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd. Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire smo večraj pošiljali po teh-le cenah:

500 Djn	\$ 9.35
1,000 Djn	18.40
2,500 Djn	45.75
5,000 Djn	91.00
10,000 Djn	181.00

100 Lir	\$ 6.00
200 Lir	11.50
500 Lir	27.75
1000 Lir	54.50

Pri večjih svotah poseben popust. Poština je v teh cenah že vračunana. Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar sprejmemo. Nakazila se izvršujejo po pošiljalni brzojavno. IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO. Plačila in pošiljke naslovite na: ZAKRAJŠEK & ČESAR, 455 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEZ

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevoov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:
Za celo leto \$5.00
Za pol leta 2.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:
Za celo leto \$6.00
Za pol leta 3.00

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:
For one year \$5.00
For half a year 2.50
Chicago, Canada and Europe:
For one year \$6.00
For half a year 3.00

POZOR.—Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnje številke v tednu je čas do četrta dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Zopetni opomin.

Z ozirom na čedalje bolj množče se pojave moralnega razkroja velikega dela sodobne družbe, obračajo krščanski kulturni krogi čisto naravno tem večjo pozornost izjavam najvišjega učenika Cerkve, ki je od Boga postavljeni čuvar božje pravnega reda na zemlji. V tem oziru je zabeležiti kot nad vse značilno dejstvo, da se nanašajo te izjave predvsem na nacionalistični paganism, ki ga propagira v prvi vrsti fašizem in ki ima svoj sedež v onem Rimu, ki je obenem središče katoličanstva. Te izjave ve katoliški svet tem bolj ceniti, ker dokazujejo, kako sveta stolica kljub skrajno neugodnemu položaju v državi, kjer brezobzirna diktatura tlačí vsako svobodo, neustrašeno vrši svoje poslanstvo. Danes imamo pred seboj pismo papeža Pija XI. na njegovega vikarja v Rimu, kardinala Pompili, v katerem se poglavar katoliške cerkve zopet z vso odločnostjo obrača proti razkristjanjevalnemu delu fašizma.

Papež poudarja v tej svoji pomembni izjavi, da noče dati vernikom vsega sveta prilike, da bi se nad sveto stolico pohujševali, če bi molčala k dogodkom, ki se v zadnjih časih v prestolici krščanstva čedaljebolj množijo. Ta molk bi bil tem bolj vreden obzora, ker bi se na ta način desavirali mnogi škofje, ki so že z apostolsko pogumnostjo zavzeli stališče nasproti tem pojavom. Topot gre za javni gimnastično-atletični nastop fašistovske mladinske organizacije "Giovani Italiane" v Rimu, ki naj bo manifestacija vojaške organizacije mladih Italijank, katere bodo pri tej priliki nastopile z orožjem.

Papež zavrača sum, kakor da bi hotela sveta stolica s tem posvedočiti kakšno načelno nasprotje napram telesni vzgoji mladine sploh, ženske posebej. "Naj nihče ne misli, da krščanska vzgoja izključuje ali ne ve zadostno ceniti vsega onega, kar more telesu, temu najplemenitejšemu orodju duše, podeliti prožnost in strumno brhkost, kar ga more napraviti zdravega in mu dati resnično in dobrotno silo." Telo, njegovo zdravje, lepota, njegove življenske funkcije, so po krščanstvu na poseben način posvečene in povzdignjene. Ravno v korist, za zdravi razvoj in integriteto teh funkcij pa so dani zakoni, ki jih varujejo nereda, ekcesov in izpačenja; obstoj oziroma na sramežljivost, dostojnost in delikatnost, ki smo jih posebno dolžni deklic in ženi. "Rimski škof" — tako pravi papeževo pismo — "ne more ne obžalovati dejstva, da se v svetem mestu po dvajset stoletjih krščanstva, jemlje menj obzira na spoštovanje, ki smo ga dolžni deklic in mladi ženi, nego v paganskem Rimu, kateri je iz razlogov fizičnega in moralnega reda ter dobrega okusa izključeval ženo od takih javnih atletičnih nastopov in iger, dasi je bila tam npravnost po vplivu premagane Grčije propadla do najnižje stopinje."

Papeževo pismo pa ne dovoljuje najmanjšega dvoma, da je njegova ostra obsodba fašistične manifestacije v prvi vrsti naperjena proti poglavitnemu smotru, ki ga le-ta demonstrativno ima: proti oboroženemu nastopu ženske mladine, ki se tako po javni oblasti vleče v vrtnice najhujših nacionalističnih strasti, militarizma in propagande nasilja. Kajti Pij XI. jasno pravi, da nima ničesar proti telesni kulturi tudi ženske mladine, "da le ne žali dostojnosti ter ne vzbuja samohlepnosti in instinktov nasilja." S tem je pogodena glavna tendenca fašizma, ki hoče udinjati tudi nežno in blagotvorno žensko dušo svojim zavojevalnim namenom. "Če naj se kdaj dvigne ženska roka" — tako lepo zaključuje svoje pismo rimski prvosevčenik — "želimo in prosimo Boga, naj bi se vzdignila vedno in samo le v znak molitve in dobrotelosti napram bližnjemu!" — ne pa, da zadaje smrtno rane v borbi človeka proti človeku!

Fašizem se na besede svetega očeta seveda ne bo oziral. Kakor nastopajo fašistovski mladeniči z bodalom med zobmi,

tako bodo vadile te dni Giovani Italiane v mesecu, posvečenem od cerkve Kraljici miru, s karabinkami v roki. Mogoče bo med njimi tudi kaka slovenska deklica iz nesrečnega Primorja. Toda moralna obsodba onega, ki predstavlja vesoljno krščanstvo, ni prazna beseda in gesta, ampak bo imela svoj realni učinek, kadar bo dozorela setev fašizma, ki neguje sovraštvo, razdira človeštvo in pripravlja novi svetovni pokolj ter se ne pomišlja zlorabljeni v ta namen celo ženo. Italija bo greh fašizma težko izkupil. Takrat se bo z bridkimi samoočitki spomnila onega, ki je sredi splošne moralne desorientacije, popolne zaslepljenosti po nacionalni strasti in samoomame svojega naroda povzdignil svoj resni in proroški glas.

PRVI PIKNIK V CLEVELANDU.

Collinwood, O.

Pomlad je tu z vso njeno krasoto. Zime smo bili že do grla siti, dasiravno smo imeli več zabav po dvoranah. Zdaj pa pride najlepše, to je zabave v prosti naravi pod senčnimi drevesi. Prvi piknik v Clevelandu se bo vršil dne 27. maja, katerega priredi društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ. na Strumbelnovi farmi. Uljudno se vabi stari in mlado, da se te prireditve v obilnem številu udeležijo. Pridite rojaki iz Clevelanda, Collinwooda in okolice, zabave bo dovolj za vsakega. Za vse bo najboljšje preskrbljeno, tako za lačue, žejne in plesaželjne. Kaj si morate misliti lepšega, kot zabavo v prosti naravi spomladi, ko ni preveč vroče.

Da bo vse O. K., se lahko zanesete, ker pripravljali odbor je že par mesecev na delu in pripravila vse potrebno, da bo šlo tako, kakor po žnori. — Naše "first class" kuharice so pripravile jedilni list, na katerem je vse polno jedil napisanih — gorkih, mrzlih, sladkih in grenkih, in še veliko drugega. Pa ne smete misliti, da je le na jedilnem listu, to bo tudi pravi v resnici na krožnikih. — Rudolph in Smith bosta pa skrbela, da se bodo podplati "nucali", ker nam bosta "špilala" poskočne polke in lepe valčke, da se bo vrtele stari in mlado.

Vesolja bo na cente — vozili bomo samokolnice ali "sajterge", zabijali bomo žeblje itd. Torej ne pozabite nedejje, 27. maja na piknik na Strumbelnovi farmi. Kako pridete tja? Najlažje z aeroplanom. Kdor pa tistega nima, ker pri nas še niso ti ptiči tako v navadi, naj pa vzame Nottingham karo, dokler vas bo hotela peljati. Predno se bo obrnila, pa stopite doli in vzemite tako zvano "tinki karo"; s to se tudi peljate do konca, ravno tam na desno.

Pozdrav in na svidenje na pikniku!

Jakob Gustinčič.

RAZNO IZ PUEBLJSKE NASELBINE.

Pueblo, Colo.

Graduantov 8. razreda imamo letos 40, ki so vsi pohvalno izdelali. Drugo leto jih bo blizu 60, ako se večina povrne, ki

so v 7. razredu. Osmi razred poučuje sp. s. Edith, ki je bila sama učenka naše šole. 8. in 7. grade pripravila prijetne točke šolske zabave, ki bodo sledile Graduating Exercises 27. maja ob pol 8. zvečer v dvorani sv. Jožefa.

Močno, s pravim navdušenjem se pripravlja za June Frolic, ki se bo vršil na našem cerkvenem vrtu 10., 12., 14. in 17. junija. Odbori se skušajo drug za drugim, kdo bo bolj prijetno zabaval prijazne goste. Mr. John Germ in Mr. John Kukar hočeta pripraviti izvrstno kegljišče, ki vedno dobro vleče. Odbor za keno (tombo): Dr. J. Klob, Rudolf Kochevar, Martin Kochevar ml., Martin Kolbezen, Joe Purkatt in John Perko, obeta zares porabne dobitke poleg mične zabave. Naši pridni farmarji začeli so dovažati vsakovrstno blago, kar se vidi na deželi, živali od malih do velikih, tako da bi izgledalo kakor veliko kmetijstvo. Lahko smo ponosni na krasni cerkveni prostor. Na sredinji naselbine, pa vse v zelenju in cvetju. Drevesa raznih vrst sveže blažijo ozračje v okolici. Prav izdatno bi pomagalo naš skupni naselbini, če bi rojaki ne vzhodni strani od Santa Fe Ave. napravili prepotrebne "sewers", ker bi pomagalo na zdravstvenem polju. Večinoma imajo rojaki nagib in okus za naravno lepoto, tedaj hitro in mično obsadijo svoje prostore ter umetno ozaljšajo svoja domovja. Imenovana stran je zunaj mestne meje, tedaj jih nikdo ne more siliti. En sam nemaren in nenapredan lahko odvrne ali pokvari, kar 20 drugih ne more zboljšati.

Imena graduantov letos: Fr. Ahlin, Eliz. Anzick, Rose Burin, John Bratina, Joseph Dejak, Fr. Dodič, Mary Fatur, Frances Gačnik, Stephania Goddec, Jennie Hribernik, Joseph Jeršin, Mary Jesih, Erna Klinc, Virginia Kochevar, Edmund Koller, Mary Koman, Mary Meglen, Violet Mehle, Karolina Merhar, William Merhar, Edward Merhar, Hedwig Miklich, William Muhich, Anna Nezich, Jane Novak, John Paucak, Dorothy Perse, Martin Poder, Ernest Potočar, Edw. Prijatelj, Mary Pugel John Petric, L. Raspet, Louis Russ, Cecilija Stelblaj, Anna Težak, Geo. Vujčič, Mary Zabukovec, Amelia Žgajnar.

NA BINKOŠTNO NEDELJO V LEMONTU!

27. maja bo za naše rojake velika cerkvena slovesnost v Lemontu. Ta dan bo daroval slovesno sv. mašo prvi slovenski frančiškan, novomašnik P. Benedikt Hoge ob 10. uri. Ker pričakujemo naše rojake iz Chicago, Jolieta, Waukegana, Bradley, Argo, Summit, Lyons, Cicero, Berwyna, Elmhursta in drugih krajev, zato bo maša na griču v kapeli. Slavnostno pridigo bo imel misijonar P. Odilo.

Vabimo vas, naše rojake ob blizu in daleč, pohiti na binkoštno nedeljo na našo farmo, kjer bote deležni cerkvene slovesnosti in blagoslova treh naših novomašnikov. Postregli vam bomo v vseh ozirih tako, da se bote zadovoljni vračali domov in drugim povedali, kako je bilo lepo pri frančiškanih v Lemontu.

TO IN ONO.

V 44 DNEH OKOLI SVETA.

Tu danes seveda ni nobena umetnost, marveč otroška igrača. Ni pa bilo tako, ko je Jules Verne pisal svoj roman "Pot okolu sveta v 80 dneh". In prav v spomin stoletnice Jules Verneovega rojstva je poslal veliki kodanjski dnevnik "Politiken" 15letnega gimnazijca Palle Hulda na potovanje okolu sveta, ki ga je moral dovršiti v 44 dneh. Huld je moral potovati samo z železnico, vozom, avtom in parnikom, ne pa z letalom.

Dne 3. marca je Huld odpotoval iz Kodanja v Warnemünde, od tu s parnikom v Liverpool, dalje čez Skotsko v Kanado in preko Severne Amerike na Japonsko; od tam preko Kitajske in Mandžarije ter s sibirsko železnico v Moskvo; iz Moskve v Berlin in od tam v Kodanj, kamor je dospel točno 44. dan po odhodu.

LEK PROTI MORSKI BOLEZNI.

Mnoge ljudi, ki se pripravljajo na pot v Evropo, bo gotovo zanimala vest o iznajdbi leka proti morskemu boleznem, na katerem sedaj delata chicaska zdravnik Percy in Hayden.

V svojem poročilu na ameriško zdravniško društvo omenjena zdravnik poročata, da sta zadela na to iznajdbo, ko sta eksperimentirala v vrhu, da bi dognala učinke navadne droge, sodium nitrite, na mehanizem srednjega ušesa, ki kontrolira ravnovesje človeškega telesa.

"Ker mislimo, da morska bolezen nastane večinoma, ako ne popolnoma radi prerazdraženja srednjega ušesa, smatramo, da nitriti nudijo direktno sredstvo k lečenju strašne bolezni morske vožnje, katero lečenje se je dosedaj vedno iskalo, a nikoli našlo."

Ko se je Dr. Hayden podal v Evropo, da poskusi svojo teorijo, mu ni noben potnik šel na roko s tem, da bi dobil morskbolezen. Pač pa je imel več sreče na povratku. Šestnajst ljudi, ki so trpeli na morskbolezni, se je ponudilo za preizkuševanje novega leka.

Zdravnik je razdelil šestnajst dal nitrate in drugo je držal pod observacijo. Ti poslednji so trpeli kaka dva dni, ali oni, ki so dobivali od 3 do 5 gramov sodium nitrite vsaki dve uri, so bili rešeni morske bolezni in so bili udobno na krovu in so mogli jesti vsake štiri ure. Niti niso več zboleli.

Poizkusi se bodo nadaljevali v večjem obsegu, predno je mogoče priti do končnega zaključka glede izdatnosti novega leka.

23 MILIJONOV AVTOMOBILOV.

Urad javnih cest federalnega poljskega departmenta je izdal podatke, nabrane pri registracijah motornih voz v poedinih državah. Leta 1927 je bilo registriranih čez 23 milijonov motornih voz. Od skupne registracije 23,127,315 vozil je bilo 20,230,429 osebnih avtomobilov in 2,896,886 tovornih avtomobilov (motor trucks) in cestnih traktorjev. Ta registracija predstavlja povisek 1,125,922 voz ali za 5% več kot leta 1926. Na podlagi cenitve prebivalstva sredi lanskega leta bi po en avtomobil (v najširšem smislu) prihajal na vsakih 5.13 oseb.

Največ avtomobilov je bilo registriranih v državi New York, namreč 1,937,911, 1,693,195 jih je bilo v Kaliforniji, 1,438,985 v Illinoisu, 1,154,773 v Michiganu, 1,111,407, v Texasu, 813,637 v Indiani, 712,396 v New Jersey, 698,289 v Wisconsinu itd.

Kakor v prejšnjih letih, so pristojbine za registracijo avtomobilov predstavljale znaten prispevek k skladom za gradnjo cest. Skupni dohodek od registr. pristojbin in licenc je našel čez 301 milijonov dolarjev. Približno 52 od sto od te svote se je potrosilo za državne ceste.

PRVA REŠITEV NA MORJU VSLED BREZČIČNEGA BRZOJAVA.

Kakega velikega pomena je radiotelegraf v slučaju nezgod na morju, se je prvič pokazalo dne 23. januarja 1909, ko je parnik Republic s 761 ljudmi v njem trčil s parnikom Florida blizu nantucketskega svetilnika ob newenglandski obali in se kmalu potem potopil. Črke S O S, razposlane po radiu, pomenjajo danes, da parnik potrebuje pomoč. Tedaj so rabili signal C Q D. To so bile črke, ki jih je radio-operator parnika Republic razposlal. Ostal je na svojem mestu, dokler nise bili vsi bližnji parniki obveščeni o nevarnosti in o legi parnika. S polno paro so drugi parniki pripluli na lice mesta in vseh 761 ljudi je bilo rešenih gotove smrti.

To vse se nam ne zdi nič posebnega dandanes, ko smo imeli že toliko rešitev na morjih s pomočjo radiotelegrafa. Leta 1909 pa je bil brezčični brzovaj, kot so ga tedaj zvali, še novotarija in iznajdba ni bila še dovršena. Radiotelegrafična zveza je bila mogoča le na kratko razdaljo in še to samo ob ugodnih atmosferskih raz-

merah. Radiotelefon je bil šele v povojih. Dandanes imamo redno radiotelegrafično zvezo med Evropo in Ameriko in radio koncerti tudi preko oceana so postali mogoči. Razvoj radiotelegrafa tekem zadnjih 15 let je bil eden izmed najhitrejših napredkov modernih iznajdb.

REKORD V STENOGRAFIJI.

Rensko - westfalska zveza stenografjev je na svojem zborovanju v Essenu priredila tekmo pod nadzorstvom 12 oseb. Hellmut Stief je napisal v treh minutah 480 zlogov na minuto, skupaj torej 1440 zlogov. Stenogram je nato prepisal v kurzivni pisavi v eni uri in imel samo štiri napake. To je doslej v stenografiji največji uspeh.

POGOVOR NA RAZDALJO 3900 KM.

Dne 28. aprila se je vršil prvi telefonski pogovor med Ženevo in mestom Tiruna na severnem Norveškem. Razdalja med obema mestoma znaša 3900 km in je to v Evropi najdaljša telefonska prog. Pogovor se je vršil med tajnistvom Društva narodov in ravnateljem delniške družbe Toullavaara v Tiruni. Telefon je posloval izvrstno.

Ko je možki dobil roko ženske, za katero je prosil, je žal prezgodaj prišel do spoznanja, da je prišel pod njeno peto.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Poročam žalostno vest, da je nemila smrt nagloma pograbila našega očeta.

URBANA FERLANA.

Umril je 19. aprila. Dan pred smrtjo je še rekel, da se že dolgo ni tako dobro počutil, kakor ravno sedaj. V nedeljo 29. aprila je šel počivat, kakor navadno vsak dan in je ponoči mirno v Gospodu zaspal. To nas veseli, da je malo prej opravil velikonočno spoved in je šel pripravljen s tega sveta.

Rajni je bil rojen v vasi Doblje nad Škofjo loko, Gorenjsko, leta 1848. V Ameriki je bival 37 let. Tukaj zapuščina Franka Ferlana, ki je oženjen, soproga Marija; vnuki Frank, Anton, Jožef sinovi in hčer Mary ter omoženo hčer Marijano Kokel, njen mož Frank Kokel, vnukinja Marija, Frances, Ana, Angela, Rozalija, Violet, Cecilija, hčere: Frank, Viktor in Jožef sinovi. V starem kraju pa ženo, eno sestro, enega sina in dve hčeri, vse omožene in mnogo vnukov.

Tem potom se tudi zahvali društvu S. Z. Z. št. 1. Oregon City za krasni venec, posebno pa hvala Mrs. Plantan in družini Herbst za sveže cvetlice, ki krijejo njegov grob. Pokojnik je bil po katoliških obredih pokopan; pogreb je vodil Rev. Jonas iz Kenbi, Oregon.

Ti pa dragi oče, počivaj v miru in več luč naj Ti sveti!

Mrs. Frank Kokel.

Molalla, Ore., 16 maja 1928.

* PODLISTEK *

Gospodarstvo.

Frank Pleško, slov. farmar v Lemont, Ill. (Dalje.)

Ako potem matematično prečunamo to število, je razvidno, da, če si dovolimo samo z enim parom podgan množiti brez kakega pogina skozi tri leta, pa bomo dobili ogromno število približno — 360 tisoč podgan ob koncu omenjenega časa.

Samo ob sebi umevno pa je, da tedaj, kadar so podgane prikrajšane z jelom ali boljše rečeno, če stradajo, tedaj se ne množijo tako hitro, kajti če se jim to kdaj prigodi, jih glad prisili tudi v kanibalstvo.

Podgane pa imajo tudi svoje naravne

sovražnike, kot n. pr. postolovke, sove, kače, pa tudi dihur, pes in pridna mačka jim ne prizanašajo. Pred temi naravnimi sovražniki pa se znajo zelo na spreten način zavarovati v poslopih, namesto da bi bile razpostavljene na prostih poljanah. Vse to dela pa skrbi prizadetemu kmetiču in je potrebno, da nadaljuje neizprosen boj proti stalnim napadalkam, podganam.

V sedanjem času pa so dobile podgane v osrednjih državah novega in prav resnega sovražnika, kateri jih mori in preganja iz njih trdnjav in dežel. Njih smrtni sovražnik je namreč takozvani hydrocyanic plin, kateri prihaja iz calcium cyanide prahu, ki ga provzročata vlažnost in zrak. Ta kampanja ali ta boj proti podganam se je podvzel v nekaterih okrajih v državi Illinois, Indiana in v zadnjem času v državi Kansas.

Omenjeni prah se vbrizga po nalašč za to narejenih brizgalnih in cevkah v njihove

domove ali trdnjave, daleč in globoko pod poslopje ali kamorkoli, kjer se zrak prehitro ne spremeni. Ta plin, kateri se nahaja v že zgornaj omenjenem prahu in izpuhava in mori podgane na štiri različne načine; paralizira ali otrpne njih možgane, potem vname notranjo tkanino ali boljše rečeno, mreno, katera razdeljuje notranje organe, potem pljuča in s.e.e.

Torej, če je le eden teh organov prizadet, za kar je treba samo en močan vdih — smrt je gotova. Le one podgane, katere pridejo pravočasno iz svojih skrivališč na sveži zrak, se mogoče obvarujejo pogina in okrevajo, vse druge pa poginejo.

Tako je izpovedal neki kmet iz Johnson okraja, Kansas, pred celim preiskovalnim odborom in obenem jim dal potrdilo o resničnosti učinka te nove metode za usmrnitev in preganjanje podgan, ki so ga obiskali sledeči gospodje kot odborniki: J. B. Peterson, okrajni agent za kmetij-

stvo; C. A. Jones, pomožni agent za kmetijstvo, in A. E. Oman, biologist na državnem biološkim opazovališču, da poizvedo najpreje učinek in potem naredijo poizkušnjo sami na farmi W. E. Andersona.

Anderson je bil pa vse kaj drugega kot praktičen in umen gospodar in ko je zagledal pred seboj odbor sestavljen iz treh mož, je poklical okrajnega agenta na stran in mu rekel, da on ne verjame in ne zanpa v ta novi ekeperiment, kajti, da on je že večkrat poskušal zadati s to novo metodo smrtni udarec podganam, pa se mu ni še nikoli z uspehom obneslo.

On je namreč bil mnenja in zatrjeval, da imajo podgane pregloboko v zemlji svoja domovja in sicer v tlaku pod hlevnim podom.

Odborniki ga niso hoteli poslušati in takoj po njegovi izpovedi so že vbrizgnili ali spihali približno dva funta omenjenega praha pod hlev in pod ob južni strani hle-

va, tam, kjer se živali instinktivno zavedajo, da jim je bolj udobno — po takozvanem "kanonu" za prah, ki je nalašč za to narejen in izgleda kot podvojena avtomobilna pumpa.

V par minutah za tem pa so že opazili, kako se je zemlja oživila, a iz nje so pa prihajale živali, oziroma podgane, katere so, ko so prišle na površje, pričele globoko dihati, pojemati in kmalu za tem so poginile. Prav s težavo so se pririle na površje na sveži zrak, ampak rešitve ni bilo več za nje, ker so se že preveč plina navžile in potem poginile. Bilo jih je vseh skupaj 46 podgan po številu.

Tako so pustili celo stvar za 20 minut v miru, a potem so pa pričeli z odstranjevanjem koruznih storčkov, da vidijo uspeh in da se prepričajo natančno o učinku te nove iznajdbe.

(Dalje prih.)

Tvoj nedeljski tovariš.

- 27 Nedelja — Binkoštna. Sv. Magdalena.
- 28 Ponedeljek — Sv. Avguštin.
- 29 Torek — Sv. Marija Magdalena.
- 30 Sreda — Sv. Feliks. Kv. post.
- 31 Četrtek — Sv. Angela.
- 1 Petek — Sv. Juvencij. Ks. post.
- 2 Sobota — Sv. Evgenij. Kv. post.

Rev. K. Z.:

BINKOŠTNA NEDELJA.

6. povelikonočna: Jezus govori o pričevanju sv. Duha. (Jan. 15, 26-27.)

Berilo je vzeto iz knjige Dejanj apostolov, 2. poglavje, 1. do 11. vrste. Zgodbe stran 649.

Pripoveduje nam o velikem in čudovitem dogodku, ko je Bog sv. Duh, tretja božja oseba, prišel na svet, na apostole, ki so bili v neki hiši v Jeruzalemu zbrani in so ga po naročilu Gospodovem pričakovali. Bilo je na današnji dan zjutraj, nekako ob devetih, ko se naenkrat začuje nad celim mestom velik šum, kakor "sum prihajajočega silnega piša", kakor bi nastal nad mestom velik veter. Ljudstvo je prestrašeno hitelo iz svojih hiš in poslušalo, kaj bi to bilo. Ta skrivnosten veliki šum! Saj je vse mirno! Nobene, tudi najmanjše sapice ni. Pod nebom pa tak šum!

In šum je samo nad enim delom mesta. Vse je hitelo tja. In res, ta šum prihaja samo iznad ene hiše. Kaj je to?

Tako se je pred hišo zbralo v nekoliko minutah skoraj celo mesto. Samih moških je bilo tam nad štiri tisoč. Drug drugega prestrašeni pogledujejo in se vprašujejo, kaj naj to pomeni? Pa nihče ni vedel odgovora.

Toda sedaj se vrata hiše odpro, in apostoli, učenci umorjenega Jezusa iz Nazareta, pridejo ven. Pa kakšni? Vsi so spremenjeni. Obrazi se jim svetijo. Neka sveta resnoba jim leži na obrazih. In glej, kaj je to? Nad glavo vsakega gori. Da, gori. Velik plamen se dviga iznad glave vsakega. Kakor "razdeljeni ognjeni jeziki".

In kako junaško stojajo iz hiše ven pred množico. Ljudstvo jih začne prestrašeno in zvedavo izpraševati vsak v svojem jeziku. Vsakdo želi izvedeti, kaj naj vse to pomeni? Kaj se je zgodilo? Od kod ta silni šum? In ta ogenj nad glavo vsakega?

Pa, glej čudo! Vsakemu odgovore in sicer vsakemu v onem jeziku, v katerem jih kdo vpraša. Množica se še bolj čudi in še bolj strmi.

Ker je bil pa to židovski binkoštni praznik, zbranih je bilo v Jeruzalemu veliko židov, tučev, iz raznih dežela in na-

rodov, ki so seveda vsak govorili jezik naroda, odkoder so bili.

"Glejte," so rekli zato začudeni, "niso vsi ti Galilejci? Pa jih čujemo govoriti vsak v našem jeziku?" In se niso mogli načuditi.

Tedaj pa stopi Peter na vzvišeno mesto pred ljudstvo, da znamenje, da hoče govoriti. Vsa množica utihne, radovedna, kaj bo povedal. In boječ Peter, ki se je pred nekoliko meseci bal preproste dekle, sedaj neustrašeno govori pred celo množico, prizna se za učenca umorjenega Jezusa, očita Židom strašno hudobijo, da so umorili svojega Odrašenika. Poziva jih, naj vsaj sedaj ne zakrknijo svojih src, temveč naj pripoznajo Jezusa za svojega Boga in Odrašenika. Naj se dajo krstiti v njegovem imenu in naj postanejo njegovi učenci. Govoril je, da se je vse čudilo. Navdušeno, goreče in prepričevalno, podučen in pokrepčen od svetega Duha. In glej novo čudo! Nad štiri tisoč mož je ganjenih, se da krstiti in postanejo učenci Jezusovi.

In tako je stopila na današnji dan sv. cerkev ustanovljena po Jezusu, ven na plan, da, bila je njena ustanovitev dopolnjena.

Apostoli se niso več zaprli v to hišo. Nič več se niso bali. Moč sv. Duha je bila v njih, jih razsvetljevala in navduševala, da so začutili v sebi moč svoje apostolske službe, katero so sprejeli. Najprej so oznanjali lastnemu narodu to vero, za njo tudi tukaj vsi trpeli, bili tepeni, potem so se pa razšli križem sveta in nesli celemu svetu veselo oznanilo Odrašenja božjega. Iz neukih, boječih, preprostih, malovernih ribičev, naredil je sv. Duh velike, da, največje može, kar jih pozna zgodovina. Spreobrnilo so celi svet in s svojo krvjo zapečatili, kar so učili iz besedo.

Evangelij je vzeti iz evangelija sv. Janeza 14. poglavje, 23. do 31. vrste. Zgodbe stran 522.

Berilo nam pove, da je sveti Duh prišel na apostole. Sv. evangelij nas pa potolaži, da prihaja ta sv. Duh tudi k vsakemu izmed nas. Opozarja nas na obljubo Jezusovo, ki pravi: "Ako me kdo ljubi, bo moje besede izpolnoval in moj Oče ga bo ljubil in bova prišla k njemu in pri njem prebivala" v milosti sv. Duha.

Na poseben način, kakor so ga dobili apostoli, sprejme tudi vsaki človek svetega Duha pri zakramentu svete birmе. Je pa z nami vsikdar, kadar smo le v stanu milosti božje in brez greha. Da, naša duša je nekako kapelica, kjer vedno sv. Duh prebiva s svojo milostjo, ako smo v milosti božji. "Ali ne veste, da ste tempelj živega Boga?"

Kako velike reči je storil sveti Duh v apostolih in po apostolih. Prav istih sedem darov ima tudi za nas sv. Duh, katere nam na poseben način podeli pri sv. birmi.

In ti darovi, kako so nam potrebni v našem vsakdanjem tele nem in duševnem življenju! Njegov dar modrosti na primer, dar razumnosti, dar pravega sveta v dvomljivih zadevah, dar moči in junaštva, dar strahu božjega. Vsi, prav vsi, dan na dan jih potrebujemo.

O, zato prosimo svetega Duha teh darov, da jih obnovi v nas, da jih obnovi na celem človeškem rodu.

Sveti Duh je pa tudi tisti, ki še sedaj vodi in vlada sveto katoliško cerkev, našo duhovno mater in vodnico na svetu. Z njo je tako, da je nezmojljiva v svojih naukih o Bogu in v svojem vodstvu duš k Bogu.

O, kolika tolažba tudi v tem za nas! Tako vemo, da se lahko popolnoma zaupamo v njeno vodstvo, da ji lahko z mirno vestjo sledimo, kamorkoli in kakorkoli nas vodi.

Zato sledimo sveti cerkvi, poslušajmo jo. Po nji nas vodi in uči sam sveti Duh. Amen.

Širom Jugoslavije.

Aretacija pustolovke.

Te dni je bila v kavarni "Esplanado" v Zagrebu aretirana elegantna dama, ki je oktobra lanskega leta ukradla v hotelu "Imperial" na Dunaju japonskemu poslaniku v Bukarešti 150 angleških funtov ter razne dragocenosti. Pustolovka, ki je že bila kaznovana zaradi tatvine ter l. 1922 izgnana iz Zagreba zaradi vlačugarstva, je Frančiška Rujarjeva, rojena leta 1904 v Ljubljani.

Zločin zaljubljenega starca.

Nedavno se je v Osijeku odigrala strašna ljubavna žalost, ki je zahtevala dve žrtvi. Pred meseci je gostilničar Nenad Stanić vzel v službo natakario Katico Lukačičevo. Med starim gostilničarjem in mlado natakario se je vnela ljubezen. Natakario pa ni dolgo ljubila starega gospodarja in se je zaljubila v nekega mladega bolničarja iz osiješke bolnice. Ta je pridno zahajal v Stanićevu gostilno in ostajal pri natakario pozno v noč. Tako se je zgodilo tudi te dni in ko se je bolničar poslovil, je natakario šla spat v svojo sobo. Naslednje jutro je gostilničar vstal ob štirih in se splazil v poselsko sobo. S seboj je imel velik kuhinjski nož. Poleg Katicice je ležala še 18letna Ladislava Bogdanovičeva. Starec je napadel spečo Katicico in jo zabodel z nožem v srce, tako da

je v naslednjem trenutku umrla. Tedaj se je zbudila Ladislava in pograbila Stanića za roko. Ta jo je pa zabodel z nožem v trebuh, da je omahnila na posteljo. Nato je starec šel v kaščo in se je obesil.

Prva žena ustreljena v Srbiji.

Te dni sta bila v Negotinu usmrčena Marija Laudanovičeva in njen svak Jovan Stajkovič iz Radujevcev. Zagreška sta naslednji zločin: Mlada vdova Laudanovičeva ni mogla trpeti, da je njen oče vzdrževal zveze s ciganko Janiko. Nekoč sta se Marija in ciganka hudo sporekli, na kar je Marija nagovorila svojega svaka, da skupno ubijeta očeta in vsiljivo ciganko. Stori sta vse tako, da bi bilo soditi, da so jo ubili razbojnik, a so orožniki kmalu doznali zločin. Pri velikih sodnih obravnavi so sodniki obsodili Marijo Laudanovičevu in Jovana Stajkovića na smrt in sodbo je potrdilo tudi kasačjsko sodišče. Usmritev z ustrelitvijo se je izvršila ob navzočnosti številnih prebivalcev. Marija je bila prva ženska, ki je bila po prevratu usmrčena v Srbiji.

Slaba letina se obeta.

Letošnje pomladno vreme je bajje najslabše, kar jih je bilo v Srednji Evropi v zadnjih petdesetih letih. Rastlinstvo je silno zaostalo in od vsepovsod se

čujejo glasovi, ki prerokujejo slabo letino. Zimska setev je bila v decembru premoalo zavarovana s snežno odejo. V januarju in februarju je bilo potem razmeroma toplo vreme, zimske setve so pričele kaliti, sokovi so se dvigali v sadnem drevju in v trših. Potem je priin s takšnim mrazom, da so zgodnje setve v Srednji Evropi marsikje uničene. Pa tudi poznejša rast je najresneje ogrožena.

General Vrangelj je pokopan v Jugoslaviji.

Truplo nedavno umrlega generala Vranglja je bilo iz Bruslja (Belgija) prepeljano v Jugoslavijo in pokopano v neki ruski cerkvi blizu Beograda.

V Dalmaciji umirajo ljudje od gladi.

V splitski Zagori je umrl od gladi 60 letni starec Mato Zoraja, ki je zapustil ženo in šest nepreskrbljenih otrok. Nesrečni starec je živel že dolgo v veliki bedi. Strašna beda in glad vladata zlasti v drniški krajini. V vseh vaseh je videti starce, ki se vlečejo kakor meglja po vaseh in se onesveščajo. Pomuč, ki jo je delil Rdeči križ v tem kraju, je bila tako nezadostna, da so se sestradani kmetje nasitili le za nekaj dni.

Turčija kupuje konje v Jugoslaviji.

V Osijek je prispela komisija ministrstva za zunanje zadeve turške republike, ki je prišla v Jugoslavijo, da nakupi konje za Turčijo.

Pri požaru se strašno opekeli.

V ljubljansko bolnico so pripeljali 23letnega delavca Josipa Osolnika iz Radomlja pri Kamniku, strahovito opečenega po vsem telesu. V Radomljah je namreč nastal pri nekem posestniku velik požar. Na reševalno delo so hiteli domači gasilci. Med njimi je bil tudi Osolnik, pa je tudi nepreviden ter je zašel v ogenj. Nenekrat so ostali gasilci začuli iz plamenov njegov krik. V ogenj so tedaj skočili nekateri drugi gasilci, ki so nesrečnika z lastno smrtno nevarnostjo potegnili iz plamenov. Nesrečnik je dobil strašne opekline po vsem telesu, zlasti na glavi, prsih in ramenih.

Avtomobil povozil starčka.

Na poti iz Krašne v Blagovico se je pripetila huda avtomobilska nesreča, čije žrtev je postal 70letni starček Tomaž Brvar, doma iz Blagovice. Na povratku domov ga je nenadoma dohitel neznan avto in ga tik pred vasjo podrl na tla. Brvar je obležal na cesti nezavesten, poškodovan po vsem telesu, neznan avtomobilist pa se za nesrečo ni zmenil in in je zdrčal naprej. Poškodovanega starčka so prepeljali v ljubljansko bolnico.

ŠIRITE AMER. SLOVENC!

ZAHVALA.

Štejeva si v dolžnosti, da izrečeva na tem mestu pristrčno zahvalo vsem našim sosedom in prijateljem, ki ste se spomnili na 15 letnico najine poroke in naju obdarovali z tolikimi darovi ter naju obiskali na domu. Posebno zahvalo sva dolžna naši dobri sosedji Johani Muštar in Steli Zupančič, ki so se največ trudile in pripomogle, da je bilo vse v najlepšem redu.

Bog Vam vsem skupaj stotero povrni. Vam hvaležna Louis in Mary Smrekar. Joliet, Ill., 15. maja 1928.

VINKO ARBANAS
Edini slovenski svetilnikar v Chicagu.

Phone: Canal 4340.
1320 W. 18th St. Chicago, Ill.

Vence za pograbe, kopke za nove ste in vsa v to stroho spadajoča dela izvršujem točno po naročilu. Dostavljam na dom.

Seznam naših najbolj priljubljenih gramofonskih plošč.

NAJNOVEJŠE SLOVENSKE PLOŠČE, KATERE POSEBNO PRIPOROČAMO.

68923	Zenitovanje, 1. in 2. del. Slika s petjem in orkestrom	\$1.25
68924	Romanje, 1. in 2. del. Nabož. slika s petjem in orglami	1.25
78406	Vojski nabor, polka — Poročni valček, harmonika	.75
79483	Nagajivka, mazurka — Raubar na gauze, smešna slika s petjem	.75
79484	Vesela Gorenjka, polka — Korajža velja, polka, orkester	.75
80183	Oj ta zakonski stan — Nova, stara pesem, smešna slika s petjem	.75
80184	Radi kotla v koho — Raubar na gauze, smešna slika s petjem	.75
80331	Johanska slovenska polka — Zgubljena pesem, polka, orkester	.75
80332	Amerikanec v stari domovini, slika s harmoniko in petjem	.75
80333	V krčmi, 1. in 2. del. Slika s harmoniko in petjem	.75
80334	France, polka — Gozdni zvok, trumplan, orkester	.75
80481	Dolg, dolg fant, polka — Senčica, polka, orkester	.75
80482	Nocoj je luštna noč — Njega ni, petje z orkestrom	.75
80526	Ribniška — Naš maček, petje z orkestrom	.75
80527	Na Dolenjskem — Kadar so godci dobre volje, valček, orkester	.75

SLOVENSKO PETJE.

67979	Slovensko zdravice — Svarjenje	.75
69317	Tolažba — Veselja dom	.75
69598	Sveti večer — Tiha noč	.75
69802	Ne bom se možila — Ljubca povej	.75
72205	Al me boš kaj rada imela — Oj ta Polončica	.75
72207	Ljubca moja — Otok Blešči	.75
72208	Oj ta vojaški boben — Pobič sem star šele 18 let	.75
72210	Slepec — Miša mila lunica	.75
72231	Oj zlata vinska kapljica — Povsod me poznajo	.75
72232	Sam slovenska deklina — Bom šla na planince	.75
72361	Na gorenjskem je fletno — Pukec in Tička	.75
72472	Na planinah — Barčica	.75
72514	Čopri mi kamprico — Prišla bo pomlad	.75
72707	Naprej! — Vse mine	.75
73721	Micka na šrauf — Na maškardi	.75
74422	Neža in Pavel — Deset zapovedi	.75
77490	Vabilo — Pastirček	.75
77445	U boj, u boj! — Garavaša	.75
77897	Strunam — sirota	.75
77898	Sveta Lucija — Planinarka	.75
77912	Ko gremo (La Poloma) — Sonja (opera)	.75
78175	Dva utvi — Oj večer je že	.75
78182	Nove harmonike — Sentkarski paberki	.75
78313	Knetra in vagabundi — Kako je bilo	.75
78407	Drugarica — Radnički pozdravi, hrv. petje s tamburicami	.75
78408	Jadransko morje — Čuj Micica	.75
78554	Slovenec sem — Pogled v nedolžno oko	.75
80059	Srpska himna — Napičnica	.75
80180	Božič — Badnjak, slika s petjem in orglami	.75
80183	Oj ta zakonski stan — Nova, stara pesem, smešna slika s petjem	.75
80184	Radi kotla v koho — Raubar na gauze, smešna slika s petjem	.75
80332	Amerikanec v stari domovini — harmonika s petjem	.75
80333	V krčmi, 1. in 2. del. Harmonika s petjem	.75
80482	Njega ni — Nocoj je luštna noč, petje z orkestrom	.75
80526	Naš maček — Ribniška, petje z orkestrom	.75
68523	Zenitovanje, 1. in 2. del. Slov. slika s petjem in orkestrom	1.25
68524	Romanje, 1. in 2. del. Nabož. slika s petjem in orglami	1.25

GODBA ZA PLES IN DRUGO.

19714	After the Ball, valček — The Prisoner's Song, valček, orkest.	.75
19861	Honey-moon, valček — Sweet bluebird, valček, orkester	.75
19869	The Whistler and his dog — The Warbles' Serenade, banda	.75
19871	Under the Double Eagle, marš — High School Cadets, marš, banda	.75
19894	Tout Passe, valček — Listen to the Birds, žvižganje z orkest.	.75
19932	Heike Notre Dame — Notre Dame Victory, marš, banda	.75
19906	Sleepy Time Gal — You Forgot to Remember, orgle	.75
20000	Always — Dinah, orgle	.75
20007	Valentia, fox trot — No more Worry, fox trot, orkester	.75
20011	Tales of Hoffman — Cavalleria rusticana, orkester	.75
20020	Mountain Blue — Southern Melody, harmonika	.75
20026	Evening Chimes — Woodland Echoes, vijolina, flavta in harfa	.75
20027	Kohala March — Honolulu March, havajska kitara	.75
20110	Roses of Picardy — At Dawning, orgle	.75
20131	Kilima Waltz — Hawaii Waltz medley, havajska kitara	.75

20138	The Bird of the Blues — Countess Maritza, fox trot, orkester	.75
20141	Sleepy Head, valček — Ting a ling, valček, orkester	.75
20168	Serenade — Narcissus, orkester s pičjim žvrgolenjem	.75
20172	La Paloma, fox trot — O Sole Mio, valček, orkester	.75
20175	Estudiantina — Wedding of the Winds, harmonika	.75
20191	El Capitan, marš — Washington Post March, banda	.75
20201	Love's Dream — Dream Visions, vijolina, harfa, zvončki	.75
20204	Petrushka — Mary Lou, fox trot, orkester	.75
20250	Beautiful Days, valček — Sharpshooters March, harm., klavir	.75
20253	Lena, šotis — Cuckoo, valček, instrument kvartet	.75
20265	Barcelona — Hello Aloha, how are you, orgle	.75
20438	In a Little Spanish Town — Just a Birds Eye View, kitara, žvižg.	.75
20586	Estrellita (zvezdica) — La Paloma (črlica), orgle	.75
20818	Russian Lulaby, valček — In a Little Spanish Town, valček	.75
21176	Love's Dream — Rendezvous, orkester	.75
73119	Ljubavna srca, valček — Dunavski valovi, valček, orkester	.75
73358	V našoj maloji kolibici, valček — Ljuba moja malena, polka	.75
73957	Lovca valček — Vaška krčma, polka, orkester	.75
73976	Milijonarska polka — Barbara polka, banda	.75
77119	Ljubim te valček — Bleščeče oči, polka, banda	.75
77165	Adelajda polka — Za dom in narod koračnica, banda	.75
77166	Urbgo dekle koračnica — Dunajski fant korač, banda	.75
77210	Moja ljubezen valček — V zelenem gaju, šotis	.75
77289	Veseli tovariši valček — Polka Mazurka, harmonika	.75
77336	Zakaj premišljajš polka — Vojnja v tuje kraje, polka, banda	.75
77423	Gorenjski valček — Na skok, harmonika	.75
77491	Razpoloženje valček — Marička valček, banda	.75
77492	Izabela valček — Streličeva Ljubica, šotis, instr. kvartet	.75
77558	V krasni dolini polka — Krasna Marička valček, banda	.75
77600	Perzijski marš — Egiptovski marš, banda	.75
77601	Zgubljene pete polka — Žetev mazurka, orkester	.75
77635	Brez nade polka — Kmečka polka, banda	.75
77670	Moja ljubica polka — Čakanje valček, orkester	.75
77810	Na varševskem trgu — Poljska kri, mazurka, orkester	.75
77811	Pesem smeša — Poljub valček, žvižganje z orkestrom	.75
77915	Taniska valček — Na poskok polka, harm., kitara in banžo	.75
77916	Ljubimsko veselje šotis — Urno skakaj valček, 2 harmoniki	.75
78088	Dunajski škric — Bavarski šotis, instrum. kvartet	.75
78142	Marica polka — Čebela polka, klarinet in harmonika	.75
78177	V Clevelandu sem doma — Posavski valček, harm. in orkester	.75
78198	Slatke vijolice valček — Poročna polka, instr. kvartet	.75
78326	Ljubimca šotis — Normanski zvonovi valček, instr. kvartet	.75
78382	Zvonček polka — Na bajtalskem jezeru valček, bal. ork.	.75
78406	Vojaški nabor polka — Poročni valček, harmonika	.75
78489	Umetni ples — Katarina polka, banda	.75
78490	Ah du lieber Augustin — Šničebank polka, instr. kvartet	.75
78501	Paulina polka — Lepota gora, harmonika	.75
78532	Paulina mazurka — Gorska vila valček, instr. kvartet	.75
78576	Na otoku polka — V zelenem vrtu valček, orkester	.75
78783	Čilisaška polka — Pomladno veselje valček, orkester	.75
78912	Novoletni pozdrav valček — Visoki Begar, banda	.75
78916	Gačino, valček — V cerkvi, ruska balalajka orkestra	.75
78963	Skromna hišica — Vaška polka, banda	.75
79483	Nagajivka, mazurka — Coklarij, šamarijanka, Račić-Foys	.75
79484	Vesela Gorenjka, polka — Korajža velja, polka, Račić-Foys	.75
80061	Veliko kolo — Malo kolo, tamburica orkester	.75
80073	Koster valček — "Chicken" polka, harmonike, klarinet, vijol.	.75
80085	Duna čardaš — Drava čardaš, tamburica orkester	.75
80106	Bon-Bon, valček — Boom-sti-dri, polka, orkester	.75
80110	Večna skrivnost — Fazan, orgle	.75
80140	Albreht polka — Ana polka, orkester	.75
80147	Macius, polka — Tarnovska polka, orkester	.75
80149	Emigrantka, polka — Josio-Oberek, harmonika	.75
80157	Friederix Rex, marš — Nemška narodna, orkester	.75
80279	Fomka, polka — Grunewald, orkester	.75
80331	Zgubljena pesem, polka — Jolietška slovenska polka, orkester	.75
80332	Amerikanec na obisku v stari domovini, harmonika s petjem	.75
80332	V krčmi, 1. in 2. del. Harmonika s petjem	.75
80334	France, polka — Gozdni zvok, trumplan, Dajčman orkester	.75
80335	Dolar-princeznja, valček — Resnične sanje, valček, harmonika	.75
80481	Senčica, polka — Dolg, dolg fant, polka, Dajčman orkester	.75
80527	Kadar so godci dobre volje — Na Dolenjskem, valček, orkester	.75

Velikost plošč 12 palcev.

85797	Poet & Peasant, Overtura, 1. in 2. del, orkester	1.25
85799	Blue Danube, valček — Southern Roses, valček	1.25

DŽUNGLA

— ROMAN IZ AFRIŠKIH PRAGOZDOV. —

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

Groza je šinila črnem v kosti in mišice, planili so, drug čez drugega so skakali, drug drugega so prevračali, kdor je padel, tega so pomandrali v tla, vse je bežalo, bežalo — Žive duše ni bilo več blizu, vse se je poskrilo po kočah, za plotom, v nočni temi — Izza najbližje koč pa se je priplazil Tarzan. Za kolen je obstal. Enkrat dvakrat je potegnul z ostrim nožem, ujetniku so omahnile roke, tudi sam je bil ves trd od groze in strahu.

Pa krepke roke so ga pograbile, v par dolgih skokih je bil Trzan z njim zunaj vasi.

Tam ga je postavil na tla in mu v hreščeh glasovih Kršakovega rodu in s krilečimi rokami dopovedoval, naj zbeži.

Osvobojeni črnc, še ves prestrašen in zavzet, je kmalu razumel. Še enkrat je začuden pogledal po vitki mišičasti postavi, ki je stala pred njim v rahlem belem svitu, skočil v gozd ter izgini.

Pač nista slutila, ne on ne Trzan, da se bodeča še kdaj srečala v življenju in kako čudno in tesno da bo zapletla usoda pota njunega življenja —

Hudomušen smehljaj je igral Trzanu na mladem licu, ko je pobiral puščice in jih povezoval v snop. Ni imel mnogo zabave v svoji džungli, toda danes se je izvrstno zabaval. Sunil je z nogo kotel in se zavihtel v veje. — Tisto noč je spal v vrhovih džungelskega velikana nedaleč od vasi. Zgodaj v jutro je bil že na poti domov.

Gladen je bil, pa drugega ni našel ko jagode in pest drevesnih sadežev. To je bilo premalo zanj, ki se je poslednje čase navadil, da je použil vsak dan svoj kos svežega mesa.

Zato se je zelo razveselil, ko je izza grma, s katerega je pravkar obfral sočen, grozdu podoben sad, pa zagledal Saboro komaj par korakov pred seboj.

To bo užitek —! Zlobno so se zableščale Saborine rumene mačje oči, hrapavi rdeči jezik je obilnoval režaste ustnice, čisto k telesu je krčila mogočne šake, trdo ob tleh se je plazil njen trebuh, rep ji je srdito pozamahnil, pripravljala se je na skok.

Niti na misel ni prišlo Trzanu, da bi pobegnil. Vsakdo drug bi bil skočil v najbližnje drevo. Trzanu so se iskriale oči, nevarnost in boj, to je bilo zanj življenje —

Ročno je snel lok z ramen in položil puščico na tetivo. Sabora je planila in strupena strela jo je zadela sredi skoka. Pa ko je mogočna mačka džungle v dobro pomerjenem skoku dosegla prostor, kjer je videla stati nasprotnika, takrat Trzana že ni bilo več tam —

Komaj pa je puščica zapustila tetivo, že je bliskovito naglo skočil na stran ter položil drugo puščico. In ko je žival prišla do tal, se ji je strupena ost že zapičila globoko med rebra.

Besno je zarjovela Sabora, se obrnila k napadalcu in vnovič planila v skok.

Tretja puščica jo je zadela v oko. Pa preveč blizu je bil Trzan, ni se ji ujetnik več izogniti, pokopala ga je pod svojim orjaškim truplom.

Parkrat ji je zabodel ostri nož v stran in mogočna žival se ni genila več. S težavo se je izkopal izpod nje, stopil na noge in s ponosom zrl na premagano sovražnico.

In postavil ji je nogo na vrat, dvignil mlado glavo ter poslal v strmeči pragozd zmagoviti, izzivalni krik Kršakovega rodu.

Grozeče je odmeval strašni klic po lesovju, džungla je umolknila, ptiči so nemi sfrfotali, živali so obstale na poti za svojim plenom in se umaknile v goščavo, kajti noben prebivalec džungle se ni rad srečal s strašnim gospodarjem pragozda.

Ob istem času pa je v klubu svojih znancev v daljnem Londonu govoril dolg govor Trzanov stric, lord Greystoke, dedič premoženja, ki je bilo pravzaprav Trzanovo, in nihče se ni tresel pred njegovim slabotnim, nežnim glasom —

Trzan se je lotil svojega posla. Saborino meso je bilo trdo in žilavo celo zanj, ki je bil vsega vajen, pa glad ima ostre zobe in Trzan je bil gladek. Najedel se je do sitga.

Pa še druge namene je imel s Saboro. Tako dolgo si je že želel njenega gladkega rumenega kožuha. Oblečen je hotel biti, kakor so bili oblečeni ljudje, podoben jim je hotel biti in že zdavnaj si je izbral v ta namena Saborin kožuh. Danes si je izpolnil željo.

Ročno ji je alekel gladko, lepo obleko. Vajen je bil takega dela, že marsikatero žival je djal iz kože. Zložil si je kožuh na rame,

zlezal v gosto vejevje in kmalu trdno zaspal. Utrudil se je, sit je bil, spal je ves dan in vso noč do drugega poldneva.

Spet je poiskal Saborino truplo, pa žal, koščeka mesa ni bilo več na njej, drugi gladni gostje džungle so jo obrali do kosti.

Poiskal si je drug plen in kmalu zalotil mlado antilopo. Še preden je vedela, da je sovralnik blizu, ji je že tičala ostru puščica v tilniku.

Tako naglo je deloval strup puščice, da je že po par skokih padla mrtva med grmovje. Spet je Trzan bogato obedoval.

Pa topot ni šel spat, domov se mu je mudilo.

Kmalu je našel Kršakovo čredo.

Z glasnim krikom jih je zvalil skupaj, od vseh strani so prihitali ter ga obsuli in ves ponosen jim je razkazoval svoj plen, Saborin kožuh.

V nemem začudenju in s plaho grozo so ga gledali.

Ogrnil si ga je črez ramena, njegova visoka, mišičasta postava — štel je tistikrat skoraj dvajset let — je izgledala še večja v rumenem, kosmatem kožuhu strahotne živali.

Začudenji skliki so se oglašali. Belokoži tujec je bil zares nekaj posebnega, nenavadnega —! Ubil je levino Saboro —. Tega še noben gorila Kršakovega rodu ni storil. Vsak se je rad izognil strašni, mogočni nasprotnici.

In belokožec jo je ubil —! Slekli ji je celo kožuh —!

Da, velik lovec, nepremagljiv junak je bil! Vse ga je občudovalo.

Edini stari Kršak, poglavar svojega rodu, je samotno čepel v travi ter kahal jezo in sovražstvo. Srdito so se mu bleščale male krvave oči, ljubosumen je bil. Bal se je za svoj ugled, za svojo kraljevsko čast.

Že tistikrat ko je bil Trzan še majhen, ga ni maral. Z zavistjo je gledal, kako je belokožec napredoval v vseh rečeh in kmalu nadkrilil svoje tovariše ter nazadnje celo njega samega s svojo gibčnostjo, spretnostjo in bistroumnostjo.

In celo Saboro je premagal in ubil —. Niti on sam, Kršak, si tega ni upal —.

Vse je zatelebano vanj —. Nihče se ne zmeni več za poglavarja —.

Kršaku je šinila vsa kri v možgane. Oči so mu še huje zakrvavele. Pogled se mu je zamegnil.

Besen je planil po koncu. Divje je zatulil, skočil je med čredo —.

Bil in klestil je krog sebe s svojimi silnimi težkimi pestmi, globoke rane je sekal s svojimi ostrimi nohti, pol tucata jih je ubil in potolkel, preden se je čreda rešila v varno zavetje visokih vej.

Peneč se od jeze in ves blazen od zavisti je iskal z očmi njega, ki ga je najhuje sovražil, — Trzana.

Tamle na nizki veji je sedel in mirno gledal razsajajočega glavarja.

Tedaj se je Kršak udaril po prsih in zahreščal svoj strašni, grozeči bojni krik in klical nasprotnika k borbi na življenje in smrt. Ali ti — ali jaz, tako je donelo iz Kršakovega rjovenja.

Živali so vztrepetale, džungla je umolknila, plaho se je splazil celo Numa, lev, kralj živali, v goščavo.

Trzan pa je mirno stopil z drevesa.

Ni se bal. Umaknil se je sicer malo poprej na drevo, ker se ni hotel po nepotrebem izpostavljati zblazneli jezi Kršakovi, toda sedaj je šlo za njegovo čast. Premagal ga bo ali pa bo častno padel v neenakem boju.

In res se je zdel boj neenak.

Sedem čevljev in više je meril strašni poglavar, ko se je vzravnal na kratkih nogah. Njegova mogočna pleča so bila prepletena s silnimi mišicami, njegovi tilnik je bil ena sama kepa železnih kit, strahovita moč je ležala v njegovih kakor moško stegno debelih rokah, njegova režeča se usta so razkazovala strašno zobovje in njegove hudobne, majhne oči so se bleščale v blaznem sovražstvu.

Mirno ga je pričakoval mladi Claytonov sin. V polni moči svoje mladosti je bil, dvajset let je štel, skoraj šest čevljev je meril, mišičast je bil in krepko razvit — pa v kljub temu je bil pomilovalen slabič v primeri s strahovitim nasprotnikom.

Njegov lok in tulj s puščicami sta ležala daleč v stran v travi, odložil ju je, da je laže razkazoval tovarišem svoj plen. Ni imel drugega orožja ko svoj dolgi lovski nož.

Odkar sta se srečala z Bolganijem pa do danes ni Trzan ređaj več zri v oči takemu strašnemu nasprotniku. Tudi tistikrat ga je rešil edinole nož.

(Dalje prih.)

V šoli.

Učiteljica — Če se komu kakšna nesreča pripeti, ni lepo, da bi se kdo smejal. Ni res tako, Tončka?"

Tončka — "Res, gospodična učiteljica, dokler si poleg, potem šele, ko se odstraniš."

Misliti, potem govoriti.

Mati — "Anica, zapomni si to, da moraš poprej misliti, potem šele govoriti."

Anica — "Ja, mati, če pa ne morem tako hitro misliti, kakor govoriti."

Ona je tista, ki ima močno voljo.

Zdravnik — "Torej vendar, da je vaš mož opustil kajenje. Treba je človeka, ki ima moč volje, da se odvadi."

Žena — "Da, da, gospod zdravnik, saj jo tudi imam, drugače bi se gotovo ne bil odvadil."

Stara devica.

"Vedno sem jaz te misli, da bom umrla mlada."
"Well, kakor vidiš, so te misli goljufale."

Sobota zvečer.

Mati — (Sinčku, ki se je ravno skopal). "Ali si obrisal dobro tudi vrat in ušesa?"

Sinko — "Čemu, šaj si jih še zmočil nisem."

Vzrok.

Sodnik — "Torej, če nisi imel slabe vesti, kako pa je prišlo do tega, da te je policist videl, ko si bil skrit za drevesom?"

Potepuh — "To bi pa že lahko uganili gospod sodnik. Zato vendar, ker ni bilo drevo dovolj veliko."

Nič ne jezi bolj neveste kot to, če ji kdo reče, da bi bila lahko boljšo partijo dobila.

Naznanilo in zahvala.

Tužnim srcem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znanecem žalostno vest, da je nemila smrt pretrgala nit življenja mojemu soprogu oziroma očetu

Marku Beleju.

Umrli je 19. aprila, bolehal je že dalje časa. 13. aprila zvečer je šel k počitku v posteljo, s katere ni več vstal. Dva dni in dve noči je ležal v nezavesti, prepejali so ga v bolnišnico, kjer mu tudi niso mogli prav nič pomagati. 19. aprila ob polni ponoči pa je za vedno v Gospodu zaspal. Pokojni je bival pet in dvajset let v Ameriki; ves čas v Milwaukee, Wis. Poročena sva bila tri in dvajset let in dva meseca. Star je bil 47 let, doma iz zelene Štajerske doline v Brezju pri Mozirju. Tukaj zapuška žalujočo soprogo in enega sina; dva sina smo pa pokopali pred dvajsetimi leti. V starem kraju zapuška žalostno mater in dve sestri. Njegov oče in brat sta pa že pred več leti umrla. Pogreb dragega pokojnika se je vršil iz cerkve sv. Janeza na katoliško pokopališče sv. križ.

Dragi soprogi in oče, počivaj v miru, lahka Ti bo di ameriška zemlja!

Žalujoči ostali: soproga in otroci.

Milwaukee, Wis., 14. maja 1928.

Phone: CANAL 5903

JOSEPH PAVLAK

PRVI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK
V CHICAGO

1814 South Throop Street Chicago, Illinois

Se priporoča Slovincem ob času pogrebov. — Mrtvašnica na razpolago. — Avtomobili za vse slučajne, kakor ženitovanja, krste in pogrebe. — Na razpolago vsem noč in dan.

Hranite vrednostne papirje!

Zelo nespametno je, kdor nima lepo v redu spravljenih svojih vrednostnih papirjev, kot potrdil, zavarovalniških polic, bondov itd.

Kupite si bokso za spravljenje vrednostnih papirjev in imejte svoje listine spravljene in pod ključem.

NAROČITE JO ŠE DANES!

EICHHOLZER AND CO., INC.

Forest City, Pa.

Gentlemen: — Enclosed find remittance \$1.39 for which please send me postpaid one bond box.

Name _____

Address _____

City or town _____

EICHHOLZER & CO. Inc.

FOREST CITY, PA.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Politični čudaki.

Kakor so imeli nekoč Čehi svojega političnega pajaca — Klofača, imajo Hrvatje še danes svojega političnega šarlatana, Radiča, tako imamo tudi v Ameriki političnega posebnega v osebi senatorja Toma Heflina. Taki politični čudaki vidijo cele gozdove, kjer niti drevesa ni.

Senator Tom Heflin ima posebno katolike na piki. Zeleti bi bilo, da bi se katoliki bolj sistematično in smerno udeleževali ameriškega političnega življenja, in ne pripuščali skrbi za javnost samole drugim. Po številu in socialnem stanju bi jim pripadala lahko čisto drugačna vloga. Ampak kljub ti politični mlačnosti vidi senator Heflin vsepovsod katoliške strahove.

Z vso resnostjo je trdil, da so katoliki izvolili Coolidgea, in sicer z obveznostjo, da posreduje v Meksiki in Nicaragui za katoliško — cerkev. Tako posredovanje je on, senator Heflin v Meksiki srečno (?) preprečil, ni pa mogel preprečiti, da so bili ameriški boys poslani v Nicaragua. Za smeh. Čim bolj se gotovi ljudje pred javnostjo politično blamirajo, tem srečnejše se počutijo. Resen politik ima za take čudake le nasmehljaj. Ampak nikakor ni izključeno, da taki otročaji ne postanejo lahko zelo nevarni.

Kaki radikalni politikarji so mestoma potrebni, da politično življenje ne zagnoji, kakor so ščuke dobre med krapi, ampak politični čudaki postanejo v svoji zlobnosti lahko nevarni.

Deca nastopa, zdaj bo šlo?

Zmaga kake stranke je bolj papirnato veselje. Oni, ki za stranko pišejo, se veselijo, ker bo nekaj vode na njih mline, drugače ostane precej pri starem, ako je v zmagovalni stranki količkaj razuma.

V mestni hiši na Dunaju so že deset let socialisti gospodarili. Poročila trdijo, da so gospodarske razmere v Avstriji naravnost sijajne. Ne morem presoditi. Vsaj na Dunaju nekaj ne bo v redu.

Čitam, da je do 15.000 otrok demonstriralo pred mestno hišo "to protest against alleged economic disability — ker je gospodarski voz obtičal", bi se lahko reklo. Očitno je socialistična pšenica mogočno zavetela, zrna pa ni. Deca je obenem izrazila neomejeno zupanje v — socializem. Usoda stare Avstrije je bila zapečate-

SLUŽBE IŠČE

slovensko dekle. Če kakšna poštena družina rabi katero, naj piše na naslov: Fred Stabler, 318 Second Str., Oglesby, Illinois.

FLIT

UNICUJE

mole, muhe,

stenice,

ščurke

in druge mrčesi.

Get a can of FLIT today!

Obiskujte svoje domače gledališče

"THE REX",
kamor zahajajo vsi prebivalci mesta Sheboygan, Wis., da vidijo najlepše predstave.

na, ko so nastopili "vojaki", ki so začeli — jokati, ko se je prikazal neki sovražnik Eden, ki je bil poleg, mi je pravil. Presneto slabo mora iti a politiko, ako mora nastopati nerazsodna — otročarija, da podpre polumijo — možakarjev.

Politično mešetarstvo.

Stanje ameriških farmerjev, ki pridelujejo žito, bombaž, redijo živino, nikakor ni povoljno. Kmet je podlaga ekonomskega življenja. Nemeč pravi: "Hat der Bauer das Geld, hats die ganze Welt — če kmetijstvo cveti, se vse smejijo". Za farmerje se mora nekaj storiti, in sicer nekaj temeljitega, da jim bo v resnici pomagano.

Dozdaj se je mnogo govorilo, pomagalo prav nič. Imajo neko predlogo za pomoč, a desni glasovi zatrjujejo, da je predloga zelo dvomljive vrednosti. Farmer bi prišel pod kapo raznik "inspektorjev", brez kakršnih bi niti kakega preiščka ne mogel zaklati. Število vladnih nadzornikov bi se pomnožilo na legijon, in njih delo bi bilo večinoma samo sitnarenje. Narasli bi stroški za tak legijon, narasli toraj davki, farmer bi ostal brez pomoči. — Tako trdijo ljudje, ki zadevo presojajo iz resnega, ne političnega stališča. Ampak, kaj boš, ko pa zakone delajo — politikarji? Pred volitvami stojimo in politikarji potrebujejo glasove milijonov farmerjev. Malo je politiku na tem, če je farmerju s kakim zakonom res tudi pomagano, glavno mu je, da dobi pri volitvah farmerske glasove.

To je politično mešetarstvo najnižje vrste.

Starostno zavarovanje steklarjev.

Iz Zagorja pišejo: Steklarji, ki še niso starostno zavarovani, so potom Delavske zbornice pričeli veliko akcijo za izvedbo tega načrta. Nedavno je Delavska zbornica sklicala zadevno konferenco v Hrastniku in povabila delegate steklarjev iz Hrastnika, Zagorja in Sv. Križa. Upati je, da se bo končno rešilo vprašanje steklarskega starostnega zavarovanja, ki si ga steklarji že dolgo želijo.

Pegasti legar v Novem Sadu.

V državni bolnici v Novem Sadu se je pri nekem ruskem emigrantu pojavilo obolenje na pegastem legarju. Zdravstveno oblastvo je storilo potrebne ukrepe, da se nevarna bolezen ne razširi.

KVALITETA — TOČNOST POŠTENJE

A. F. WARHANK

zanesljivi lekarnar — založnik fotografiranih potrebščin.
2158 West 22nd Street
vogal Leavitt cesti
CHICAGO, ILL.

Vsaki čas in minuto dobite nas na telefon.
FRANK E. PALACZ, pogrebnik.
LOUIS J. ZEFRAK, pomočnik.
1916 W. 22nd Street
Phone: Canal 1267, Stanovanjski
Rockwell 4882 in 8/40.

PREVOZ - DRVA - KOLN

Rojakom se priporočamo za naročila za prevoz — drva in prevajanje polhova ob času selitva.

Pokličite
Telefon: Roosevelt 6221.
LOUIS STRITAN
2018 W. 21st Place, Chicago, Ill.